

Malaysia

Jangan dikelirukan dengan Malesia.

Malaysia (Jawi: مليسيا) ialah sebuah negara raja berperlembagaan persekutuan di Asia Tenggara yang terdiri daripada 11 buah negeri Melayu, 2 negeri Borneo dan 3 wilayah persekutuan yang menduduki bumi berkeluasan 330,803 kilometer persegi (127,720 bt²). Malaysia terbahagi kepada 2 kawasan yang mengapit Laut China Selatan, iaitu Semenanjung Malaysia dan Malaysia Borneo. Malaysia berkongsi sempadan darat dengan Thailand, Indonesia, dan Brunei dan juga sempadan laut dengan Singapura dan Filipina. [13] Di Malaysia terletaknya Tanjung Piai, titik paling selatan di seluruh tanah besar Eurasia.

Malaysia berakar-umbikan <u>Kerajaan-kerajaan Melayu</u> yang wujud di wilayahnya dan menjadi taklukan <u>Empayar British</u> sejak abad ke-18. Wilayah British pertama di sini dikenali sebagai <u>Negeri-Negeri Selat</u>. Semenanjung Malaysia yang ketika itu dikenali sebagai <u>Tanah Melayu</u> atau Malaya, mula-mula disatukan di bawah komanwel pada tahun 1946, sebelum menjadi <u>Persekutuan Tanah Melayu</u> pada tahun 1948. Pada tahun 1957 Semenanjung Malaysia mencapai Kemerdekaannya. Pada tahun 1963, Tanah Melayu bersatu bersama dengan <u>Sabah</u>, <u>Sarawak</u>, dan <u>Singapura</u> bagi membentuk Malaysia. Pada tahun 1965, Singapura terpaksa dikeluarkan dari persekutuan dan menjadi sebuah negara yang bebas.

Ketua negara Malaysia ialah <u>Yang di-Pertuan Agong</u>, iaitu <u>raja elektif</u> yang terpilih dan diundi daripada 9 kalangan raja negeri Melayu. Ketua eksekutif kerajaan pula ialah <u>Perdana Menteri</u>. Ibu negara Malaysia ialah <u>Kuala Lumpur</u>, manakala <u>Putrajaya</u> merupakan pusat kerajaan persekutuan. Malaysia ialah sebuah negara perintis <u>Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara dan Pertubuhan Persidangan Islam</u>, dan ialah anggota <u>Kerjasama Ekonomi Asia-Pasifik</u>, <u>Negara-Negara Komanwel</u>, dan <u>Pergerakan Negara-Negara Berkecuali</u>.

Nama

"Malaysia" digunakan sebagai label untuk <u>Kepulauan Melayu</u> pada peta tahun 1914 dalam atlas Amerika Syarikat

Nama "Malaysia" adalah gabungan perkataan "Malays" dan akhiran Latin-Yunani "-ia"/"-ia" yang boleh diterjemahkan sebagai "tanah orang Melayu".[15] Asal perkataan 'Melayu' tertakluk kepada pelbagai teori. Mungkin berasal dari bahasa Sanskrit iaitu "Himalaya", merujuk pada daerah yang tinggi di pergunungan, atau "Malaiyur-pura", yang bererti kota gunung.[16] Teori lain mendakwa asalnya terletak pada perkataan Tamil "malai" dan "ur" yang bermaksud "gunung" dan "bandar, tanah".[17][18][19] Cadangan lain adalah bahawa ia berasal dari peristiwa Pamalayu yang bermaksud Ekspedisi Melayu. Sebuah cadangan adalah bahawa ia berasal dari kata Jawa iaitu "mlaya" dan "mlayu" yang bermaksud "lari", dari sebuah sungai, Sungai

Melayu, yang dinamakan kerana arusnya. [16] Varian juga telah muncul dalam catatan yang lebih tua dari abad ke-11, sebagai toponim untuk kawasan di Sumatera atau merujuk ke wilayah yang lebih besar di sekitar Selat Melaka. [20] Teks Sanskrit Vayu Purana, yang dianggap telah wujud sejak milenium pertama CE, menyebut sebuah tanah bernama 'Malayadvipa' yang dikenal pasti oleh sarjana tertentu sebagai semenanjung Tanah Melayu moden. [21][22][23][24][25] Catatan lain ialah pada abad ke-2 Geografi Ptolemy yang menggunakan nama *Malayu Kulon* untuk pantai barat Semenanjung Emas, dan rekod Yijing abad ke-7 tentang *Malayu*. [20]

Pada sebuah ketika, <u>Kerajaan Melayu</u> mengambil namanya dari *Sungai Melayu*. [16][26] 'Melayu' kemudiannya dikaitkan dengan <u>Srivijaya</u>, [20] dan tetap berhubungan dengan pelbagai bahagian Sumatera, termasuk Palembang, lokasi pengasas <u>Kesultanan Melaka</u> diduga berasal. [27] Ia dianggap telah berkembang menjadi etnonim kerana Melaka menjadi kuasa wilayah pada abad ke-15. <u>Pengislaman membentuk identiti etnik beragama di Melaka, dengan istilah 'Melayu' muncul. Mungkin secara khusus merujuk kepada penutur Melayu tempatan yang dianggap setia kepada Sultan Melaka. Penggunaan awalan *Malayos* oleh Portugis merujuk kepada orang-orang Melaka yang berkuasa. Keunggulan pedagang dari Melaka menyebabkan 'Melayu' bergaul dengan pedagang Muslim, dan dari situ mereka dikaitkan dengan kumpulan budaya dan linguistik yang lebih luas. [20] Melaka dan kemudiannya <u>Johor</u> mendakwa mereka adalah pusat kebudayaan Melayu, kedudukan yang disokong oleh Inggeris. [27]</u>

Setelah ekspedisi pengemudi Perancis <u>Jules Dumont d'Urville</u> ke <u>Oceania</u> pada tahun 1826, sarjana Jerman <u>Johann Friedrich Blumenbach</u> mengusulkan istilah "Malaysia", "<u>Mikronesia</u>" dan "<u>Melanesia</u>" kepada <u>Société de Géographie</u> pada tahun 1831, membezakan budaya Pasifik dan kumpulan pulau ini dari istilah sedia ada "<u>Polinesia</u>". Dumont d'Urville menggambarkan Malaysia sebagai "kawasan yang biasanya dikenali sebagai Hindia Timur". [28] Pada tahun 1850, ahli etnologi Inggeris, <u>George Samuel Windsor Earl</u>, menulis dalam *Journal of the Indian Archipelago and Eastern Asia*, mengusulkan untuk menamakan pulau-pulau di Asia Tenggara sebagai "Melayunesia" atau "Indunesia", mengikut bekas penaaman. [29] Nama Malaysia mula digunakan untuk melabel lokasi yang menjadi Kepulauan Melayu. [30]

Negara yang memperoleh kemerdekaan dari Inggeris pada tahun 1957 mengambil nama "Persekutuan Tanah Melayu" yang dipilih sebagai pilihan daripada nama lain yang berpotensi seperti "Langkasuka", setelah kerajaan bersejarah yang terletak di bahagian atas Semenanjung Tanah Melayu. [31][32] Ahli politik di Filipina memikirkan untuk menamakan semula negara mereka "Malaysia" sebelum negara "moden" itu mengambil nama. [33]

Geografi

Rencana utama: Geografi Malaysia

 $\frac{\text{Tanjung Piai}}{\text{Asia.}^{[34][35]}} \text{ yang terletak di negeri selatan } \underline{\text{Johor}} \text{ merupakan titik paling selatan di tanah besar}$

<u>Semenanjung Malaysia</u> dengan kepanjangan 740 kilometer (460 batu) dari utara ke selatan manakala lebar maksimumnya adalah 322 kilometer (200 batu). Garis tepi lautnya berukuran kira-kira 1,931 kilometer (1,200 batu) panjangnya. [36]

Sabah dibahagi oleh <u>Banjaran Crocker</u> di mana terletaknya <u>Gunung Kinabalu</u> iaitu gunung tertinggi di Malaysia pada 4,095.2 meter (13,436 kaki). <u>Gunung ini yang terletak di Taman Negara Kinabalu</u> mendapat pengiktirafan sebagai <u>Tapak Warisan Dunia</u> UNESCO. [37] Malaysia mempunyai <u>iklim khatulistiwa</u> yang dicirikan oleh <u>monsun</u> tahunan barat daya (April hingga Oktober) dan timur laut (Oktober hingga Februari), dan mempunyai purata curahan hujan sebanyak 250 sentimeter (98 in). [36]

2/3 tanah Malaysia adalah berhutan, dengan sejumlah hutan "pamah" di bawah altitud 760 meter (2,493 ka). Terdapat paya bakau yang meliputi kawasan seluas 1,425 kilometer persegi (550 bt^2) . (550 bt^2) .

Putrajaya menjadi pusat pentadbiran persekutuan Malaysia. [38]

Sejarah

Rencana utama: Sejarah Malaysia

Manusia pertama yang menduduki Semenanjung Melayu berkemungkinan ialah <u>kaum Negrito. [39]</u> Dari abad ke-7 hingga ke-13, kebanyakan kawasan Semenanjung Melayu ditakluki oleh empayar <u>Srivijaya</u> yang beribu kota di <u>Palembang</u> di pulau <u>Sumatera</u>. Setelah kejatuhan Srivijaya, empayar <u>Majapahit</u> yang berpangkalan di Jawa meluaskan pengaruhnya ke kawasan-kawasan Indonesia, Semenanjung Malaysia, dan pesisiran Pulau Borneo. Pada abad ke-15, <u>Parameswara</u>, seorang putera dari bekas kerajaan Srivijaya, mengasaskan sebuah negeri baru yang dikenali sebagai <u>Melaka</u>.

Empayar British mula bertapak di Semenanjung Melayu pada tahun 1786, dengan memajakkan Pulau Pinang kepada Syarikat Hindia Timur British dari negeri Kedah, [40] kemudian menduduki Singapura. [41] Pada tahun 1824, British menguasai Melaka ekoran Perjanjian Inggeris-Belanda 1824 yang memecahkan kepulauan Melayu kepada kawasan taklukan British dan Belanda, setelah itu Malaya terletak dalam kawasan British. Manakala 5 negeri semenanjung yang lain, iaitu Negeri-negeri Melayu Tidak Bersekutu, yang tidak diperintah secara langsung dari London, menerima penasihat British pada abad ke-20. Sabah ditadbir sebagai jajahan makhota Borneo Utara Inggeris, manakala Sarawak diserahkan oleh Kesultanan Brunei kepada James Brooke yang memerintah sebagai Raja Putih dalam sebuah Kesultanan yang merdeka sehingga diserahkan kepada pemerintahan langsung British pada tahun 1946. [42]

Pada Perang Dunia Kedua, tentera Jepun menyerang lalu menduduki Tanah Melayu, Sabah, Sarawak, dan Singapura selama tiga tahun lebih. Setelah wilayah Malaysia ditakluki semula oleh Pihak Berikat, beberapa dalam masyarakat tempatan menyambut baik perjuangan demi kemerdekaan. Anacangan pascaperang British untuk menyatukan pentadbiran Tanah Melayu menjadi jajahan tunggal iaitu Malayan Union ditentang oleh beberapa orang Melayu yang membantah tindakan British yang melemahkan kuasa raja-raja Melayu serta pemberian kewarganegaraan kepada kaum Cina. Ana Pada tahun 1946, Malayan Union terbentuk daripada semua taklukan British di Tanah Melayu kecuali Singapura, kemudian dibubarkan pada tahun 1948 untuk memberi laluan kepada Persekutuan Tanah Melayu yang memulihkan autonomi raja-raja Melayu di bawah naungan British. Pada masa yang sama, pejuang pemberontak pimpinan Parti Komunis Malaya melancarkan kegiatan gerila untuk mengusir British dari Tanah Melayu, sehingga mencetuskan darurat dari tahun 1948 hingga 1960, yang melibatkan kempen anti pemberontak oleh tentera Komanwel di Tanah Melayu.

Ketika pertengahan zaman Darurat, Tanah Melayu diisytiharkan sebagai negara merdeka pada 31 Ogos 1957, diikuti penyerahan kalah oleh gerila Komunis 3 tahun berikutnya. Pada tahun 1963, Tanah Melayu, Sabah, Sarawak dan Singapura bergabung untuk membentuk Malaysia. Tarikh yang dicadangkan untuk pembentukan Malaysia adalah 31 Ogos 1963, sempena sambutan kemerdekaan Tanah Melayu dan kemerdekaan Sarawak dan Sabah oleh British. Upacara pengisytiharan persekutuan Malaysia ditunda hingga 16 September 1963 kesan tentangan kerajaan <u>Indonesia</u> pimpinan <u>Soekarno</u> serta cubaan <u>Parti Rakyat Bersatu Sarawak</u> untuk menangguhkan pembentukan Malaysia.

	asal di Sabah, Sarawak dan Orang Asli) 22.9% Cina 6.6% India 0.8% Lain-lain
Agama (2021) ^[6]	63.5% Islam (rasmi) ^[5] 18.7% <u>Buddha</u> 9.1% <u>Kristian</u> 6.1% <u>Hindu</u> 1.8% Tidak diketahui 0.9% lain-lain
Demonim	Orang Malaysia
<u>Kerajaan</u>	Raja berperlembagaan dan demokrasi berparlimen
Yang di-Pertuan Agong	Sultan Ibrahim ibni Almarhum Sultan Iskandar
Perdana Menteri Timbalan Perdana Menteri	Dato Seri Anwar Ibrahim Dato Seri Dr. Ahmad Zahid Hamidi Dato Sri Fadillah Yusof
Ketua Hakim Negara Yang di-Pertua	Tun Tengku Maimun Tuan Mat Datuk Mutang Tagal
Dewan Negara Yang di-Pertua Dewan Rakyat	Tan Sri Johari Abdul
Badan perundangan • Dewan Pertuanan • Dewan Rakyat	Parlimen Dewan Negara Dewan Rakyat
Kemerdekaan dari Un	ited Kinadom
Kemerdekaan Persekutuan Tanah Melayu	31 Ogos 1957 ^[7]
Pemerintahan sendiri Sarawak	22 Julai 1963 ^[8]
Pemerintahan sendiri Borneo Utara ^[C]	31 Ogos 1963 ^[8]
Persekutuan (dengan <u>Borneo</u> <u>Utara</u> , <u>Sarawak</u> dan Singapura) [d]	16 September 1963 ^[9]
Perpisahan Singapura dari Malaysia	9 Ogos 1965
• Jumlah	330,803 km ² (127,724 bt ²) (<u>ke-66</u>)
• <u>Perairan</u> (%)	0.3
Penduduk • Bancian	33,622,031 (ke-
Penduduk 2023	42) ^[10]
• <u>Kepadatan</u>	86/km ² (222.7/sq mi) (<u>ke-114</u>)
KDNK (PPP)	2023
Jumlah Per kapita	AS\$ 1.096 trilion ^[11] (AS\$ 1.096 trilion) AS\$ 33,113 (ke-41) ^[11]
KDNK (nominal)	2023
Jumlah Per kapita	AS\$ 434.059 bilion ^[11] AS\$ 13,108 (ke- 62) ^[11]

Dataran Merdeka di hadapan Bangunan Sultan Abdul Samad menjadi tapak sambutan Hari Malaysia pada tanggal 16 September.

Zaman kemerdekaan menyaksikan <u>"Konfrontasi" dengan Indonesia</u> kerana pembentukan Malaysia, dan rusuhan antara kaum pada tahun 1969. [47][48] Selepas peristiwa 13 Mei itu, Dasar Ekonomi Baru diperkenalkan oleh Perdana Menteri, Tun Abdul Razak, dengan tujuan meningkatkan penguasaan ekonomi negara oleh bumiputera ("orang peribumi", termasuk orang Melayu dan orang asli serta peribumi lain di Sabah dan Sarawak) berbanding kaum-kaum lain. Oleh itu, sistem kerajaan cuba menggabungkan

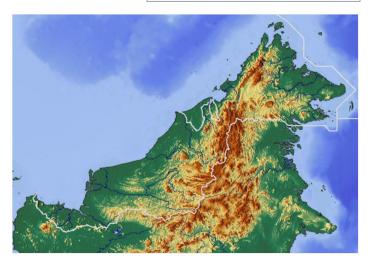
Kubu A Famosa di Melaka dibina oleh Portugis pada abad ke-16.

pembangunan ekonomi keseluruhan dengan dasar politik dan ekonomi yang memupuk penyertaan samarata semua kaum.^[49]

Ketika negara dipimpin oleh bin Mohamad, Mahathir Malaysia menyaksikan pertumbuhan ekonomi 1980-an dan sepanjang 1990-an. Pada masa itu, Malaysia beralih daripada ekonomi berasaskan pertanian kepada ekonomi

Antarabangsa Sepang, Koridor

berasaskan perindustrian termasuk komputer dan barangan elektronik pengguna. Pada masa yang sama, wajah bumi Malaysia berubah kerana muncul pelbagai projek mega, antaranya ialah Menara Berkembar Petronas (yang mencapai taraf bangunan komersial tertinggi di dunia sebaik sahaja siap dibina pada tahun 1998), Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur, Projek Lebuhraya Utara Selatan, Litar

Gini (2015)

HDI (2018)

Mata wang

Zon waktu

 Musim panas (DST)

Format tarikh

Kod panggilan

Kod ISO 3166

DPT internet

Bahagian

memandu

41

▲ 0.804^[12] sangat tinggi · ke-61

Ringgit (RM)

MST

Kiri

+60

MY

.my

(UTC+8) UTC+8 (Tiada)

dd-mm-yyyy

Persempadanan Malaysia di Pulau Borneo.

Pemandangan dari puncak Low, puncak tertinggi di Gunung Kinabalu.

persekutuan baru, iaitu Putrajaya. Pada bulan November 2007, Malaysia digempar dengan dua acara tunjuk perasaan anti kerajaan iaitu Perhimpunan Bersih yang pertama dan

Raya Multimedia, empangan hidroelektrik Bakun dan pusat pentadbiran

Perhimpunan Hindraf yang mendakwa bahawa terdapat anasir rasuah dan perselisihan dalam sistem ekonomi Malaysia yang memihak kepada parti pemerintah, Barisan Nasional. [51][52][53] Dari tahun 2007 hingga 2016, sebanyak 5 buah perhimpunan <u>BERSIH</u> serta himpunan-himpunan lain yang bersifat antikerajaan telah dilaksanakan. [54] Pada tahun 2013, telah berlaku insiden pencerobohan Lahad Datu di Sabah oleh tentera militan Sulu dan ini membawa kepada tindakan ketenteraan Malaysia yang terhadap pencerobohan tersebut. Akhirnya, kemenangan berpihak kepada Malaysia apabila berjaya mengekang kegiatan pencerobohan militan berkenaan. [55]

Askar Jepun di Kuala Lumpur pada Perang Dunia Kedua.

Gaya hidup mewah <u>Perdana Menteri Malaysia</u> ke-6 <u>Najib Razak</u> dan isterinya <u>Rosmah Mansor</u> telah lama menjadi bualan ramai, [56] dan peranannya dalam <u>skandal 1Malaysia Development Berhad</u> (1MDB). Pada 2015, skandal 1MDB meletus, yang menyebabkan bekas perdana menteri <u>Mahathir bin</u> Mohamad mengetuai pembangkang untuk menjatuhkannya pada 2018. [58][59] Buat pertama kalinya dalam catatan sejarah Malaysia, Najib menjadi bekas perdana menteri pertama dipenjarakan kerana menyeleweng dana SRC International Sdn Bhd berjumlah RM42 juta. [60]

Politik

Rencana utama: Politik Malaysia

Malaysia ialah sebuah negara beraja elektif berperlembagaan persekutuan yang diketuai oleh Yang di-Pertuan Agong, ketua negara persekutuan. Yang di-Pertuan Agong dipilih dari kalangan 9 Raja Melayu untuk sepenggal 5 tahun; tanpa penyertaan 4 negeri/Wilayah lain (Pulau Pinang, Melaka, Sarawak dan Sabah) yang hanya dipimpin oleh Yang di-Pertua Negeri.

Pengundi berdaftar yang berusia 18 tahun ke atas boleh mengundi ahli Dewan Rakyat yang disukai. [61] [62]

Bangunan Parlimen Malaysia, bangunan yang menempat ahli Parlimen di Malaysia bersidang.

Sistem <u>mahkamah syariah</u> berasingan dari mahkamah awam untuk menerima kes-kes yang melibatkan umat Islam di Malaysia. [63] Sistem mahkamah syariah sama paras dengan sistem mahkamah biasa dan menjalani pembaharuan yang menyaksikan pelantikan hakim-hakim dalam kalangan wanita. [64]

Hubungan luar negara dan ketenteraan

Laman utama: Hubungan luar Malaysia dan Angkatan Tentera Malaysia

Ia mendapat keutamaan dalam keselamatan dan keselmbangan $\underline{\text{Asia tenggara}}$ dan telah cuba untuk memperkukuh hubungan dengan negara-negara Islam. $\underline{^{[65]}}$

Malaysia merupakan sebuah negara perintis <u>Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara</u> (ASEAN) dan <u>Pertubuhan Persidangan Islam. [66] [67]</u> Malaysia menganggotai pelbagai lagi pertubuhan antarabangsa seperti <u>Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu</u>, Kerjasama Ekonomi Asia-Pasifik, Pertubuhan Lapan Negara Membangun dan <u>Pergerakan Negara-Negara Berkecuali. [68] [69]</u> Sebagai bekas jajahan British, Malaysia menganggotai Negara-Negara Komanwel. [70]

Malaysia tidak mengadakan hubungan diplomatik dengan <u>Negara Israel</u> disebabkan sentimen Kerajaan Malaysia terhadap negara Yahudi tersebut. Tuli Brunei dan Malaysia pada 2008 mengumumkan pengakhiran tuntutan terhadap tanah, untuk menyelesaikan masalah berkaitan sempadan maritim mereka. Tuntutan semula tanah Singapura telah menyebabkan ketengangan antara kedua-2 negara, dan pertikaian sempadan laut terjadi dengan <u>Indonesia</u>.

Keperluan pertahanan Malaysia ditugaskan kepada <u>Angkatan Tentera Malaysia</u> (ATM) yang terdiri daripada 3 cabang, iaitu <u>Tentera Laut Diraja Malaysia</u> (TLDM), <u>Tentera Darat Malaysia</u> (TDM), dan <u>Tentera Udara Diraja Malaysia</u> (TUDM). Malaysia tidak mengamalkan pengerahan tenaga rakyat; sesiapa yang ingin menyertai tentera haruslah berumur sekurang-kurangnya 18 tahun. 1.9% KDNK Malaysia diperuntukkan untuk tentera yang mengambil 1.23% guna tenaga Malaysia.

Rencana utama: Ekonomi Malaysia

Malaysia berubah daripada sebuah negara pengeluar bahan mentah seperti getah, bijih timah dan sebagainya kepada negara berekonomi pelbagai sektor melalui <u>Dasar Ekonomi Baru</u> pada tahun 1971. Pada dasarnya, pertumbuhan Malaysia adalah bergantung kepada eksport bahan elektronik seperti cip komputer.

Menara Berkembar KLCC

Pengangkutan dan tenaga

Rencana utama: Pengangkutan di Malaysia

Sistem $\underline{\text{transit aliran ringan}}$ terdapat di beberapa bandar, seperti Kuala Lumpur. $\overline{^{[75]}}$

Pada mulanya, penghasilan tenaga oleh 1 kumpulan di Malaysia berasaskan minyak dan gas asli. [76] Malaysia pada sebuah masa berupaya menjana tenaga elektrik sebanyak 13GW. [77] Biarpun "permintaan untuk tenaga makin meningkat", Malaysia "hanya ada 33 tahun rizab gas asli dan 19 tahun rizab minyak", oleh itu, kerajaan Malaysia berusaha mencari sumber tenaga boleh baharu. [76] Pada sebuah masa, 16% janaan elektrik Malaysia berbentuk hidroelektrik dan 84% yang selebihnya adalah termal. [77] Sektor tenaga keseluruhannya berada

di bawah kawalan <u>Suruhanjaya Tenaga Malaysia</u>, sebuah suruhanjaya berkanun yang menguasai penggunaan tenaga di Semenanjung dan Sabah mengikut syarat-syarat Akta Suruhanjaya Tenaga $2001.\frac{[78]}{}$

Sains dan teknologi

Rencana utama: Sains dan teknologi di Malaysia

Pada tahun 2002, <u>Agensi Angkasa Negara</u> (Angkasa) dibentuk untuk menguruskan segala kegiatan Malaysia di angkasa, sambil memupuk pendidikan dan ujikaji angkasa.

MRCA <u>Sukhoi Su-30 MKM</u> milik

Perdana Menteri Malaysia Mahathir bin Mohamad menyampaikan ucapan di Perhimpunan Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, 25 September 2003

Perdana Menteri Malaysia Mahathir bin Mohamad bertemu dengan Setiausaha Negara Amerika Syarikat Mike Pompeo di Pejabat Perdana Menteri di Putrajaya, 3 Ogos 2018

Proton Prevé, kereta buatan. [74]

Sebagai usaha melahirkan keupayaan pertahanan kendiri sambil menyokong pembangunan negara, Malaysia menswastakan beberapa kemudahan tenteranya pada 1970-an. Maka terbentuklah industri pertahanan yang dipantau oleh Majlis Industri Pertahanan Malaysia sejak tahun 1999. Kerajaan cuba memupuk daya saing dalam sektor ini sehingga giat memasarkan industri pertahanan. Salah 1 caranya ialah Pameran Aeroangkasa dan Maritim Antarabangsa Langkawi, salah sebuah pertunjukan pertahanan dan khidmat awam. [79]

Pada tahun 2007 Malaysia telah menghantar angkasawan pertama negara iaitu Dato Dr Sheikh Muzaffar ke angkasa dan melancarkan satelit dengan kerjasama negara Rusia.

Lebuhraya Utara-Selatan

Carta peratusan agama di Malaysia berdasarkan bancian tahun 2021

Demografi

Rencana utama: Demografi Malaysia

Agama

Rencana utama: Agama di Malaysia

Perlembagaan Malaysia menjamin <u>kebebasan</u> <u>beragama</u>, dan <u>Islam</u> merupakan agama rasmi Malaysia. Menurut perangkaan Banci Penduduk dan Perumahan 2000, kira-kira 65% penduduk menganut agama Islam; 14% <u>Buddha</u>; 9% <u>Kristian</u>; 6.3% <u>Hindu</u>; dan 5.7% yang lain mengamalkan <u>Konfusianisme</u>, <u>Taoisme</u> dan agama <u>Cina</u> yang lain. Yang selebihnya dikira menganut kepercayaan <u>animisme</u>, <u>agama rakyat</u>, dan <u>Sikhisme</u>, melainkan 0.9% yang tidak beragama atau tidak memberikan maklumat. [80][81]

Semua orang Melayu dikira beragama Islam mengikut <u>Perkara 160</u> Perlembagaan Malaysia, [82] Menurut statistik Banci 2000, 75.9% orang Cina

mengaku beragama Buddha, diikuti penganut Taoisme (10.6%) dan Kristian (9.6%), di samping sebilangan <u>Hui-Muslim</u> di tempat-tempat tertentu seperti <u>Pulau Pinang</u>. Majoriti orang India Malaysia beragama Hindu (84.5%), diikuti penganut Kristian (7.7%) dan Islam (3.8%), lebih 150,000 beragama <u>Sikh</u>, dan 1,000 penganut <u>Jain</u>. Kristian merupakan agama utama masyarakat Bumiputera bukan Melayu (50.1%), di samping 36.3% lagi umat Islam dan 7.3% pengikut agama "tradisional". [81]

Umat Islam diwajibkan menurut keputusan <u>Mahkamah Syariah</u> untuk perihal berkenaan agama Islam. Hakim syariah "sewajarnya mengikuti fahaman perundangan <u>Syafii</u> selaku <u>mazhab</u> utama" di Malaysia. [83]

	à		
		A Committee of the Comm	VI.
	AH	拉班	

61.5%

17.2%

10.7%

5.6%

1.2%

0.4%

0.2%

Masjid Kampung Laut, di Tumpat,

Bahasa

Rencana utama: Bahasa di Malaysia

Bahasa rasmi Malaysia adalah Bahasa Melayu juga dipanggil Bahasa Malaysia (secara tidak rasmi). Kerajaan Malaysia menegah penggunaan <u>bahasa rojak</u> dan <u>Manglish</u> iaitu campuran pelbagai bahasa di Malaysia.

Islam

Buddhism

Hinduism

Tiada agama

Agama masyarakat Cina

Lain-lain/Tiada maklumat terperinci

Kristian

Rakyat Malaysia bertutur dalam sejumlah 137 bahasa hidup. [85] Kaum peribumi Malaysia Timur bertutur dalam bahasa tersendiri yang ada hubungan dengan bahasa Melayu. Bahasa Iban ialah sebuah bahasa pelbagai etnik di Sarawak manakala bahasa Dusun ialah sebuah bahasa asli di Sabah. [86]

Pendidikan

Rencana utama: Pendidikan Malaysia

Sektor pendidikan Malaysia diselia oleh <u>Kementerian Pendidikan Malaysia</u>. Sekolah kebangsaan menggunakan bahasa Malaysia sebagai perantara, manakala sekolah jenis kebangsaan menjadikan bahasa Mandarin atau Tamil untuk tujuan yang sama. Sebelum ke sekolah menengah, murid-murid Tahun 6 wajib menduduki <u>Ujian Pencapaian Sekolah Rendah</u> (UPSR). [88]

Sebelum sistem matrikulasi diperkenalkan, pelajar yang hendak memasuki universiti awam perlu melanjutkan lagi persekolahan menengah selama 18 bulan untuk $\underline{\text{Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia}}$ (STPM).

Penjagaan kesihatan

Rencana utama: Penjagaan kesihatan di Malaysia

Kerajaan melaksanakan sistem penjagaan kesihatan sejagat di samping membenarkan perusahaan perubatan swasta. Sistem penjagaan kesihatan Malaysia mewajibkan doktor untuk berkhidmat di hospital awam selama 3 tahun untuk memastikan kakitangan yang mencukupi di hospital-hospital berkenaan. Kerajaan berdepan dengan masalah kekurangan pusat perubatan di luar bandar, dan menanganinya dengan membangunkan sistem "Tele-Jagaan Primer". [90]

Pada tahun 2008, kadar kematian bayi di Malaysia berada pada takat 5.92 per 1000 orang. [91]

Budaya

Rencana utama: Budaya Malaysia

Kaum bumiputera bukan Melayu terbesar di Malaysia ialah kaum <u>Iban</u> dari Sarawak, yang seramai 1,390,000 orang. <u>[92]</u> diikuti kaum <u>Bidayuh</u> yang seramai 170,000 orang. Kaum peribumi terbesar di Sabah pula ialah <u>Kadazan</u> yang kebanyakannya beragama Kristian dan mengusahakan sawah padi. <u>[94]</u> Di Semenanjung ada 140,000 orang asli yang terdiri daripada pelbagai kelompok etnik. Kebanyakan puak minoriti ini, baik di Semenanjung mahupun di Bomeo, mengikut tradisi <u>pemburu-pengumpul</u> yang berpindah-randah. Tanah pusaka dan tempat berburu mereka berkurangan akibat tuntutan kerajaan yang memaksa mereka ke tanah yang kurang subur. <u>[95]</u>

Malaysia diduduki oleh sebuah masyarakat <u>Cina</u> seramai 6 juta orang yang beberapa ialah keturunan para penghijrah dari China Selatan pada abad ke-18 dan ke-19 kerana tertarik oleh peluang lumayan melombong emas di Tanah Melayu, di samping melarikan diri daripada peperangan dan ketaktentuan politik di negara asal mereka. Sebilangan orang Cina berkahwin dengan orang Melayu dan berasimilasi dengan budaya Melayu sejak zaman Kesultanan Melayu Melaka, membentuk masyarakat <u>Baba dan Nyonya</u>. Beberapa di masyarakat India di Malaysia merupakan keturunan penghijrah India yang bekerja sebagai pedagang, guru atau dipaksa oleh penjajah British untuk mengusahakan dusun. 1971

Sebilangan rakyat Malaysia berketurunan <u>kaukasia</u> dan bertutur dalam <u>bahasa kriol</u>, seperti <u>Kristang</u> (terbitan bahasa Portugis), [98] dan <u>Zamboangueño Chavacano</u> (terbitan bahasa Sepanyol). [99] Terdapat beberapa kaum minoriti lain di Malaysia termasuk orang Siam, Burma, Cham dan Khmer.

Seni

Kesenian Malaysia mempunyai persamaan dengan Indonesia, seperti <u>wayang kulit, silat,</u> seni kraf seperti menenun dan perlogaman. Dalam bidang tarian dan drama, <u>dikir barat</u> diwar-warkan oleh kerajaan sebagai lambang budaya kebangsaan.[100]

Seorang penggerai menyediakan murtabak di Kuala Lumpur.

Cuti dan perayaan

Sesetengahnya <u>cuti umum</u> diwartakan di peringkat persekutuan atau negeri. Salah satunya adalah <u>Hari Kebangsaan</u> (atau Hari Kemerdekaan) pada 31 Ogos sempena ulang tahun kemerdekaan <u>Persekutuan Tanah Melayu</u> pada tahun 1957. <u>Hari Malaysia</u> disambut pada 16 September untuk memperingati pembentukan Malaysia pada tahun 1963. Cuti kebangsaan yang lain termasuk <u>Hari Pekerja</u> (1 Mei), dan Hari Keputeraan Yang di-Pertuan Agong (Sabtu pertama bulan Jun).

Perayaan Islam termasuk Hari Raya Aidilfitri, Hari Raya Aidiladha (atau Hari Raya Haji), Awal Muharram (Maal Hijrah) dan Maulidur Rasul. Masyarakat Hindu menyambut pesta cahaya Deepavali dan juga <u>Thaipusam</u>, sambutan secara berziarah ramai-ramai ke <u>Batu Caves</u>, [102] Di Malaysia Timur pula diadakan perayaan menuai iaitu Gawai di Sarawak dan Kaamatan di Sabah.

Perayaan berkonsepkan persaudaraan dipupuk untuk mengukuhkan perpaduan di Malaysia, misalnya, "Kongsi Raya" apabila Aidilfitri bertembung dengan Tahun Baru Cina, atau "Deepa Raya" apabila Aidilfitri dan Deepavali disambut serentak. [103]

Sukan

Rencana utama: Sukan di Malaysia

Logo Sukan Komanwel XVI yang diadakan di Kuala Lumpur pada tahun 1998

Antara sukan di Malaysia ialah <u>badminton</u>, <u>bola sepak</u>, <u>boling</u>, <u>hoki</u> dan <u>skuasy</u>. [104] Perlawanan badminton di Malaysia menarik ribuan penonton. Malaysia menjadi tuan rumah <u>Piala Thomas</u> beberapa kali sejak tahun 1948. [105] Persekutuan Lawn Bowls Malaysia (PLBM) didaftarkan pada tahun 1997. [106] Skuasy diperkenalkan di Malaysia oleh tentera British, dengan perlawanan sulung yang diadakan pada tahun 1939. Persatuan Skuasy Malaysia (SRAM) ditubuhkan pada 25 Jun 1972. [107]

Malaysia pernah menjadi tuan rumah kejohanan Hoki Piala Dunia ke-3 dan ke-10. $\frac{[108]}{}$ Ia memiliki sebuah perlumbaan Formula Satu iaitu Litar Antarabangsa Sepang sepanjang 310.408 km, dan mengadakan Grand Prix tahunan mulai tahun 1999. $\frac{[109]}{}$ Kuala Lumpur menjadi tuan rumah Sukan Komanwel pada tahun 1998. $\frac{[110]}{}$

Galeri

Ibu Kota Negara Malaysia.

Rujukan

Utama

- "Malaysian Flag and Coat of Arms" (https://web.archive.org/web/2 0131022191931/http://mygov.malaysia.gov.my/EN/Main/MsianGo v/MsianFlagAndCrest/Pages/MsianFlagAndCrest.aspx).
 Malaysian Government. Diarkibkan daripada yang asal (http://mygov.malaysia.gov.my/EN/Main/MsianGov/MsianFlagAndCrest/Pages/MsianFlagAndCrest.aspx) pada 22 Oktober 2013. Dicapai pada 9 September 2013.
- 2. "Official language in Malaysia" (https://www.malaysia.gov.my/portal/content/30118). Malay language is officially language in Malaysia.
- 3. "Minister: Census shows Malaysia's oldest man and woman aged 120 and 118; preliminary census findings to be released in Feb 2022" (https://www.malaymail.com/news/malaysia/2022/01/17/minister-census-shows-malaysias-oldest-man-and-woman-aged-12 0-and-118-preli/2035636). Malaymail. Dicapai pada 17 Januari 2022.
- 4. Jabatan Perangkaan Malaysia 2021.
- 5. "The States, Religion and Law of the Federation" (https://web.arc hive.org/web/20170614105535/http://www.jac.gov.my/images/stor ies/akta/federalconstitution.pdf) (PDF). Constitution of Malaysia. Judicial Appointments Commission. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.jac.gov.my/images/stories/akta/federalconstitution.pdf) (PDF) pada 14 Jun 2017. Dicapai pada 29 Oktober 2017. "Islam is the religion of the Federation; but other religions may be practised in peace and harmony in any part of the Federation."
- 6. "Laporan Taburan Penduduk dan Ciri Demografi Asas 2020" (http://www.dosm.gov.my/v1/index.php?r=column/cthemeByCat&cat=117&bul_id=akliVWdla2g3Y2VubTVSMkxmYXp1UT09&menu_id=L0pheU43NWJwRWVSZklWdzQ4TlhUUT09). Jabatan Perangkaan Malaysia. 14 Februari 2020.
- 7. Derek Mackay (11 Jun 2005). Eastern Customs: The Customs Service in British Malaya and the Opium Trade (http://books.google.com/books?id=QM5LlmNbYusC&pg=PA240). The Radcliffe Press. m/s. 240-. ISBN 978-1-85043-844-1. Dicapai pada 28 Ogos 2013.
- 8. "The National Archives DO 169/254 (Constitutional issues in respect of North Borneo and Sarawak on joining the federation)" (http://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C760803). The National Archives. 1961–1963. Dicapai pada 23 April 2015.
- 9. "No.10760: Agreement relating to Malaysia" (http://untreaty.un.org/ unts/1_60000/21/36/00041791.pdf) (pdf). *United Nations Treaty Collection*. United Nations. Julai 1963. Dicapai pada 29 Julai 2010. Unknown parameter | dead-url= ignored (bantuan)
- 10. "Malaysia Population" (https://www.worldometers.info/world-population/malaysia-population/#:~:text=The%20current%20population%20of%20Malaysia,the%20latest%20United%20Nations%20data.). Worldometer. 8 Juni 2023. Check date values in: | date= (bantuan)
- 11. "5. Report for Selected Countries and Subjects" (http://www.imf.or g/external/pubs/ft/weo/2016/01/weodata/weorept.aspx?pr.x=81&pr.y=11&sy=2014&ey=2021&scsm=1&ssd=1&sort=country&ds=.&br=1&c=548&s=NGDPD%2CNGDPDPC%2CPPPGDP%2CPPPPC&grp=0&a=). International Monetary Fund. Dicapai pada 06 November 2017. Check date values in: |accessdate=(bantuan)

- 12. "2018 Human Development Report" (http://hdr.undp.org/sites/defa ult/files/hdr_2018_statistical_annex.pdf) (PDF). United Nations Development Programme. 2018. Dicapai pada 12 Disember 2019.
- 13. "Country Pages Malaysia" (https://web.archive.org/web/2010042 1170555/http://www.cies.org/country/malaysia.htm). Country Pages. Council for International Exchange of Scholars.

 Diarkibkan daripada yang asal (http://www.cies.org/country/malay sia.htm) pada 21 April 2010. Dicapai pada 6 September 2010.
- Room, Adrian (2004). Placenames of the World: Origins and Meanings of the Names for Over 5000 Natural Features, Countries, Capitals, Territories, Cities and Historic Sites. McFarland & Company. m/s. 221. ISBN 978-0-7864-1814-5.
- 15. "The World Factbook Malaysia" (https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/malaysia/). Central Intelligence Agency. 2020.
- Abdul Rashid Melebek; Amat Juhari Moain (2006), Sejarah Bahasa Melayu ("History of the Malay Language"), Utusan Publications & Distributors, m/s. 9–10, ISBN 978-967-61-1809-7
- 17. Weightman, Barbara A. (2011). *Dragons and Tigers: A Geography of South, East, and Southeast Asia* (https://books.google.com/books?id=qeBfed17zxEC). John Wiley and Sons. m/s. 449. ISBN 978-1-118-13998-1.
- 18. Tiwary, Shanker Shiv (2009). *Encyclopaedia Of Southeast Asia And Its Tribes (Set Of 3 Vols.)* (https://books.google.com/books?id
 =YdEjAQAAIAAJ). Anmol Publications Pvt. Ltd. m/s. 37.
 ISBN 978-81-261-3837-1.
- 19. Singh, Kumar Suresh (2003). *People of India* (https://books.google.com/books?id=FRQwAQAAIAAJ). **26**. Anthropological Survey of India. m/s. 981. ISBN 978-81-85938-98-1.
- Barnard, Timothy P. (2004), Contesting Malayness: Malay identity across boundaries, Singapore: Singapore University press, m/s. 3–10, ISBN 978-9971-69-279-7
- 21. Pande, Govind Chandra (2005). *India's Interaction with Southeast Asia: History of Science, Philosophy and Culture in Indian Civilization, Vol. 1, Part 3.* Munshiram Manoharlal. m/s. 266. ISBN 978-81-87586-24-1.
- 22. Gopal, Lallanji (2000). The economic life of northern India: c. A.D. 700–1200. Motilal Banarsidass. m/s. 139. ISBN 978-81-208-0302-2.
- 23. Ahir, D. C. (1995). A Panorama of Indian Buddhism: Selections from the Maha Bodhi journal, 1892–1992. Sri Satguru Publications. m/s. 612. ISBN 978-81-7030-462-3.
- 24. Mukerjee, Radhakamal (1984). *The culture and art of India*. Coronet Books Inc. m/s. 212. ISBN 978-81-215-0114-9.
- Sarkar, Himansu Bhusan (1970). Some contributions of India to the ancient civilisation of Indonesia and Malaysia. Punthi Pustak. m/s 8
- 26. Milner, Anthony (2010), *The Malays (The Peoples of South-East Asia and the Pacific)*, Wiley-Blackwell, m/s. 18–19, <u>ISBN</u> 978-1-4443-3903-1
- 27. Andaya, Leonard Y. (Oktober 2001). "The Search for the 'Origins' of Melayu". *Journal of Southeast Asian Studies*. **32** (3): 315–316, 324, 327–328, 330. doi:10.1017/S0022463401000169 (https://doi.org/10.1017%2FS0022463401000169). JSTOR 20072349 (https://www.jstor.org/stable/20072349). S2CID 62886471 (https://api.semanticscholar.org/CorpusID:62886471).

- 'On the Islands of the Great Ocean". The Journal of Pacific History. 38 (2): 163. doi:10.1080/0022334032000120512 (https://d oi.org/10.1080%2F0022334032000120512). S2CID 162374626 (https://api.semanticscholar.org/CorpusID:162374626).
- 29. Earl, George S. W. (1850). "On The Leading Characteristics of the Papuan, Australian and Malay-Polynesian Nations". Journal of the Indian Archipelago and Eastern Asia (JIAEA). IV: 119.
- 30. Barrows, David P. (1905). A History of the Philippines (https://ww w.gutenberg.org/files/38269/38269-h/38269-h.htm#pb26). American Book Company. m/s. 25-26.
- 31. Suarez, Thomas (1999). Early Mapping of Southeast Asia (https:// books.google.com/books?id=ZG7ZMAbv_jAC). Periplus Editions (HK) Ltd. m/s. 46-47. ISBN 978-962-593-470-9.
- 32. "Federation of Malaya Independence Act 1957 (c. 60)e" (http://ww w.statutelaw.gov.uk/content.aspx?LegType=All+Primary&PageNu mber=72&NavFrom=2&parentActiveTextDocId=1118475&Active TextDocId=1118475&filesize=15776). The UK Statute Law Database. 31 Julai 1957. Dicapai pada 6 November 2010.
- 33. Sakai, Minako (2009). "Reviving Malay Connections in Southeast Asia" (https://web.archive.org/web/20141013055904/http://www.s abrizain.org/malaya/library/connections.pdf) (PDF). Dalam Cao, Elizabeth; Morrell (penyunting). Regional Minorities and Development in Asia. Routledge. m/s. 124. ISBN 978-0-415-55130-4. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.sabrizain.or g/malaya/library/connections.pdf) (PDF) pada 13 Oktober 2014.
- 34. Leow Chiah Wei. Travel Times. "Asia's southernmost tip" (https:// web.archive.org/web/20070703124222/http://www.nst.com.my/W eekly/Travel/article/TravelTips/20050718145301/Article/index_ht ml), New Straits Times, Kuala Lumpur, 18 Julai 2005.
- 35. Sager Ahmad. Travel Times. Tanjung Piai, the End of Asia (https:// web.archive.org/web/20030822193354/http://www.emedia.com.m y/Weekly/TravelTimes/Friday/Frontpage/20030627112206/recent article), New Straits Times, Kuala Lumpur, 27 Jun 2003
- 36. The population of Peninsular Malaysia (http://books.google.com.p h/books?id=e4Yp2QJNVWgC&printsec=frontcover&dq=peninsul a+malaysia+population&source=bl&ots=Fau-2PiEHu&sig=eOmot 1pY3olg35ugzFVMpKS2Grs&hl=en&ei=fuq7TN2DNonWvQOm9 unzDQ&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=8&ved=0CE8 Q6AEwBw#v=onepage&q=peninsula%20malaysia%20populatio n&f=false) by Swee-Hock Saw, pages 1-2
- 37. "Mount Kinabalu revered abode of the dead" (http://www.ecolo gyasia.com/html-loc/mount-kinabalu.htm). Ecologyasia.com. Dicapai pada 17 September 2010.
- 38. Ho, Chin Siong (2006). "Putrajaya Administrative Centre of Malaysia -Planning Concept and Implementation" (https://web.arc hive.org/web/20110511064921/http://eprints.utm.my/6622/). Diarkibkan daripada yang asal (http://eprints.utm.my/6622/) pada 11 Mei 2011. Dicapai pada 18 September 2010.
- 39. Alan G. Fix (Jun 1995). "Malayan Paleosociology: Implications for Patterns of Genetic Variation among the Orang Asli" (http://links.jst or.org/sici?sici=0002-7294%28199506%292%3A97%3A2%3C31 3%3AMPIFPO%3E2.0.CO%3B2-%23). American Anthropologist, New Series. 97 (2): 313-323. doi:10.1525/aa.1995.97.2.02a00090 (https://doi.org/10.1525%2Fa a.1995.97.2.02a00090).
- 40. "The Map Room: South East Asia: Malaya" (http://www.britishemp ire.co.uk/maproom/malaya.htm). British Empire. Dicapai pada 18 September 2010.
- 41. BCLim. "History of Malaya, Malaysia by mymalaysiabooks" (http:// www.mymalaysiabooks.com/malaysia/Malaysia history.htm#Briti sh_Malaya). Mymalaysiabooks.com. Dicapai pada 21 September
- 42. "White Rajah: a dynastic intrigue Google Books" (http://www.goo gle.com/books?hl=en&lr=&id=iXn72j1 X6AC&oi=fnd&pg=PR8& dq=white+rajahs&ots=G4Blw12Z09&sig=1rLko7FQVEi99wN4ink 3qjwJbTA#v=onepage&q=brunei&f=false). Google.com. 16 Ogos 1902. Dicapai pada 18 September 2010.
- 43. Legacies of World War II in South and East Asia (http://www.googl e.com/books?hl=en&lr=&id=awLp4TeUkzoC&oi=fnd&pg=PA47& dq=malaysia+WWII&ots=CQC_qzaZVs&sig=RCCqHJ7ojqq2j7a3 jJZLS5r2mH8#v=onepage&q=malaysia%20WWII&f=false) by David Koh Wee Hock, David Wee Hock Koh

- 28. d'Urville, J. S. B. C. S. D.; Ollivier, I.; De Biran, A.; Clark, G. (2003). 44. Mahathir bin Mohamad. "Our Region, Ourselves" (http://www.time. com/time/asia/asia/magazine/1999/990531/mahathir1.html) Diarkibkan (https://web.archive.org/web/20100228072332/http://w ww.time.com/time/asia/asia/magazine/1999/990531/mahathir1.ht ml) 2010-02-28 di Wayback Machine, Time Asia, Hong Kong, 31 Mei 1999.
 - 45. "Malaya: Token Citizenship" (http://www.time.com/time/magazine/ article/0,9171,816440,00.html) Diarkibkan (https://web.archive.or g/web/20101125191837/http://www.time.com/time/magazine/articl e/0,9171,816440,00.html) 2010-11-25 di Wayback Machine, Time, New York, 19 Mei 1952.
 - 46. Friday, Sep. 06, 1963 (6 September 1963). "Malaysia: Tunku Yes, Sukarno No" (https://web.archive.org/web/20130817073020/http:// www.time.com/time/magazine/article/0,9171,870460,00.html). TIME. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.time.com/time/m agazine/article/0,9171,870460,00.html) pada 17 Ogos 2013. Dicapai pada 17 Oktober 2010.
 - 47. "Malaysia: The Art of Dispelling Anxiety" (http://www.time.com/tim e/magazine/article/0,9171,828327,00.html) Diarkibkan (https://we b.archive.org/web/20101227090850/http://www.time.com/time/ma gazine/article/0,9171,828327,00.html) 2010-12-27 di Wayback Machine, Time, New York, 27 Ogos 1965.
 - 48. "Race War in Malaysia" (http://www.time.com/time/magazine/articl e/0,9171,900859,00.html) Diarkibkan (https://web.archive.org/we b/20070518061525/http://www.time.com/time/magazine/article/ 0%2C9171%2C900859%2C00.html) 2007-05-18 di Wayback Machine, Time, New York, 23 Mei 1969.
 - 49. Jomo Kwame Sundaram. UNRISD The New Economic Policy and Interethnic Relations in Malaysia (http://www.unrisd.org/8025 6B3C005BCCF9/(httpPublications)/A20E9AD6E5BA919780256 B6D0057896B?OpenDocument&panel=seriespapers)
 - 50. Anthony Spaeth. "Bound for Glory" (https://web.archive.org/web/2 0040208195939/http://www.time.com/time/asia/2003/mahathir/ma hathir961209.html), Time, New York, 9 Disember 1996.
 - 51. Imtiaz Shah Yacob, Imran. "Malaysian Petitioners Defy Police" (ht tps://www.asiasentinel.com/index.php?option=com_content&task =view&id=863&Itemid=31). Asia Sentinel. Diarkibkan (https://web. archive.org/web/20071213002036/https://www.asiasentinel.com/i ndex.php?option=com_content&task=view&id=863&Itemid=31) daripada yang asal pada 13 Disember 2007. Dicapai pada 9 Julai 2009
 - 52. Lim, Merlyna (5 Ogos 2016). "Sweeping the Unclean: Social Media and the Bersih Electoral Reform Movement in Malaysia" (ht tps://www.globalmediajournal.com/open-access/sweeping-the-un clean-social-media-and-the-bersih-electoral-reformmovement-inmalaysia.php?aid=83245). Global Media Journal. 14 (27): 51. Dicapai pada 30 Oktober 2020.
 - 53. Leong, Susan (1 Ogos 2009). "The Hindraf Saga: Media and Citizenship in Malaysia" (https://www.researchgate.net/publicatio n/228649708_The_Hindraf_Saga_Media_and_Citizenship_in_M alaysia). ResearchGate: 484. Dicapai pada 30 Oktober 2020.
 - 54. Chan, Tsu Chong (25 Mac 2019). "Democratic Breakthrough in Malaysia - Political Opportunities and the Role of Bersih" (https://j ournals.sagepub.com/doi/full/10.1177/186810341803700306) SAGE Journals. 37 (3): 109-137. Dicapai pada 30 Oktober 2020.
 - 55. Dollah, Ramli; Khusyairy Pangkas, Zainus Sagi (22 April 2019). "Aktor Bukan Negara dan Keselamatan Nasional di Malaysia: Tentera Diraja Sulu dan Pencerobohan Lahad Datu, 2013 Non-State Actor and National Security in Malaysia: The Royal Sulu Army and the Lahad Datu Intrusion, 2013" (https://www.researchg ate.net/publication/332556053_Aktor_Bukan_Negara_dan_Kesel amatan Nasional di Malaysia Tentera Diraja Sulu dan Penc erobohan Lahad Datu 2013 Non-State Actor and National S ecurity_in_Malaysia_The_Royal_Sulu_Army_and_the_Lahad_D atu_In). ResearchGate. 87 (17): 31. Dicapai pada 30 Oktober 2020.
 - 56. Police seized up to \$273 million in cash and luxury goods from Malaysia's ex-leader (https://qz.com/1315601/malaysian-police-s eized-luxury-goods-worth-some-273-million-from-the-homes-of-for mer-prime-minister-najib-razak-and-his-wife-rosmah-mansor/)
 - Malaysian taskforce investigates allegations \$700m paid to PM Najib (https://www.theguardian.com/world/2015/jul/06/malaysian-t ask-force-investigates-allegations-700m-paid-to-pm-najib)
 - 58. Prime Minister Najib Razak defeated as opposition claims victory in Malaysia (https://www.cnn.com/2018/05/09/asia/malaysia-electi ons-results/index.html)

- 59. Mahathir Wins in Historic Malaysia Power Shift (https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-05-09/mahathir-wins-malaysia-election-in-historic-power-shift)
- 60. Najib bekas PM pertama masuk penjara (https://www.malaysiakin i.com/news/633189)
- 61. Templat:Cite web url=https://www.sinarharian.com.my/article/175616/berita/nasional/undi 18-diwarta-kuat-kuasa-15-disember url=https://www.sinarharian.com.my/article/175616/berita/nasional/undi pada 30 April 2010. Dicapai pada 24 September 2010.
- 62. "Malaysia (Dewan Rakyat)" (http://www.ipu.org/parline/reports/21 97.htm). Inter-Parliamentary Union. 29 September 2008.
- "Asia-Pacific | Malaysia rejects Christian appeal" (http://news.bbc. co.uk/2/hi/asia-pacific/6703155.stm). BBC News. 30 Mei 2007. Dicapai pada 27 September 2010.
- 64. England, Vaudine (9 Julai 2010). "BBC News Malaysian groups welcome first Islamic women judges" (https://www.bbc.co.uk/news/10567857). Bbc.co.uk. Dicapai pada 27 September 2010.
- 65. "Malaysia Foreign Relations | ASEAN Australia New Zealand Free Trade Agreement" (https://web.archive.org/web/2010052603 0946/http://www.asean.fta.govt.nz/malaysia-foreign-relations/).

 Asean.fta.govt.nz. 4 Disember 2008. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.asean.fta.govt.nz/malaysia-foreign-relations) pada 26 Mei 2010. Dicapai pada 18 September 2010.
- 66. "Overview" (https://web.archive.org/web/20021111125204/http://www.aseansec.org/64.htm). Association of Southeast Asian Nations. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.aseansec.org/64.htm) pada 11 November 2002. Dicapai pada 8 November 2007.
- "salinan arkib" (https://www.webcitation.org/68Y4kJdMv?url=htt p://www.oic-oci.org/index.asp). Diarkibkan daripada yang asal (htt p://www.oic-oci.org/member_states.asp) pada 19 Jun 2012. Dicapai pada 23 Oktober 2010.
- 68. "Member Economies" (https://web.archive.org/web/20070927120 741/http://www.apec.org/apec/member_economies.html). Asia-Pacific Economic Cooperation. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.apec.org/apec/member_economies.html) pada 27 September 2007. Dicapai pada 5 September 2010.
- "Malaysia" (http://www.developing8.org/countries/malaysia/).
 Developing 8 Countries. Dicapai pada 21 Jun 2010.
- 70. Members (http://www.thecommonwealth.org/Internal/142227/mem bers/). Commonwealth Secretariat. Dicapai pada 8 November 2007.
- 71. "Malaysia: Anti-Semitism without Jews" (https://web.archive.org/web/20100802000649/http://www.jcpa.org/JCPA/Templates/ShowPage.asp?DRIT=3&DBID=1&LNGID=1&TMID=111&FID=624&PID=0&IID=1639&TTL=Malaysia: Anti-Semitism_without_Jews). Jerusalem Center for Public Affairs. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.jcpa.org/JCPA/Templates/ShowPage.asp?DRIT=3&DBID=1&LNGID=1&TMID=111&FID=624&PID=0&IID=1639&TTL=Malaysia: Anti-Semitism_without_Jews) pada 2 Ogos 2010. Dicapai pada 5 September 2010.
- 72. "salinan arkib" (https://web.archive.org/web/20110514215411/https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2070.html). Diarkibkan daripada yang asal (https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2070.html) pada 14 Mei 2011. Dicapai pada 23 Oktober 2010.
- 73. "Malaysian Military statistics" (http://www.nationmaster.com/red/co untry/my-malaysia/mil-military&all=1). NationMaster. Dicapai pada 1 Oktober 2010.
- 74. "Proton Preve dapat 5 Bintang ANCAP" (https://web.archive.org/web/20130402131505/http://www.arenakereta.com/2013/02/26/proton-preve-dapat-5-bintang-ancap/). arenakereta.com. 26 Februari 2013. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.arenakereta.com/2013/02/26/proton-preve-dapat-5-bintang-ancap/) pada 2 April 2013. Dicapai pada 18 Mac 2013.
- 75. Malaysia, Singapore & Brunei (http://books.google.com.ph/books?id=wprT8EAiMnlC&pg=PA103&dq=light+rail+transit+malaysia&hl=en&ei=ctu7TI7KLYWgvQPogfHwDQ&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=3&ved=0CDUQ6AEwAg#v=onepage&q=light%20rail%20transit%20malaysia&f=false) by Simon Richmond, Marie Cambon, Damian Harper

- 76. "Renewable Energy and Kyoto Protocol: Adoption in Malaysia" (https://web.archive.org/web/20100430012655/http://publicweb.unimap.edu.my/~ppkas/home/index.php/news/articles/29-renewable-energy-and-kyoto-protocol-adoption-in-malaysia).

 Publicweb.unimap.edu.my. Diarkibkan daripada yang asal (http://publicweb.unimap.edu.my/~ppkas/home/index.php/news/articles/29-renewable-energy-and-kyoto-protocol-adoption-in-malaysia)
 pada 30 April 2010. Dicapai pada 24 September 2010.
- 77. Global Energy Network Institute 1-619-595-0139 (28 Jun 2007).

 "National Energy Grid of Malaysia National Electricity
 Transmission Grid of Malaysia Global Energy Network Institute GENI conducts research and education on: renewable energy
 resources interconnections globally, world peace, stable
 sustainable development solutions" (http://www.geni.org/globalen
 ergy/library/national_energy_grid/malaysia/index.shtml). Geni.org.
 Dicapai pada 24 September 2010.
- 78. h"Overview of Energy Commission" (http://www.st.gov.my/index.p hp?option=com_content&view=article&id=2388<emid=1689&la ng=en). St.gov.my. Dicapai pada 24 September 2010.
- John Pike. "Malaysia Defence Industry" (http://www.globalsecurity.org/military/world/malaysia/industry.htm).
 Globalsecurity.org.
 Dicapai pada 24 September 2010.
- 80. "Population and Housing Census" Press statement (https://web.ar chive.org/web/20070323094806/http://www.statistics.gov.my/english/census/pressdemo.htm), Department of Statistics, Malaysia. Dicapai pada 3 April 2007.
- 81. General Report of the Population and Housing Census 2000. Putrajaya: Department of Statistics, Malaysia. 2005. m/s. 60–64. ISBN 9839044265.
- 82. Perkara 160 (2). Perlembagaan Malaysia.
- 83. Michael G. Peletz (2002). Islamic modern: religious courts and cultural politics in Malaysia. pp.84–85.
- 84. Zimmer, Benjamin (5 Oktober 2006). "Language Log: Malaysia cracks down on "salad language" " (http://itre.cis.upenn.edu/~myl/languagelog/archives/003643.html). Itre.cis.upenn.edu. Dicapai pada 14 September 2010.
- 85. "Ethnologue report for Malaysia" (http://www.ethnologue.com/show_country.asp?name=MY). Ethnologue.com. Dicapai pada 18 Oktober 2010.
- 86. The Austronesian languages of Asia ... Google Books (http://books.google.com.ph/books?id=5i1aMcmLWIMC&pg=PA397&lpg=PA397&dq=Dusunic+languages&source=bl&ots=5-MafeNYi5&sig=pMOWPXlboA2omHGJ0vXZXPWew5w&hl=en&ei=NE2WTK_dJZKdcaK_7KMF&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=5&ved=0CCUQ6AEwBA#v=onepage&q=Dusunic%20languages&f=false). Books.google.com.ph. Dicapai pada 21 September 2010.
- 87. Jadual Kesembilan. Perlembagaan Malaysia.
- 88. Pendidikan Sekolah Rendah (http://www.malaysia.gov.my/BM/Re levant%20Topics/Education%20and%20Learning/Citizen/Primary School/Pages/PrimarySchoolEducation.aspx) Diarkibkan (https://web.archive.org/web/20110811140722/http://www.malaysia.gov.my/BM/Relevant%20Topics/Education%20and%20Learning/Citizen/PrimarySchool/Pages/PrimarySchoolEducation.aspx) 2011-08-11 di Wayback Machine, Portal Rasmi Kerajaan Malaysia (malaysia.gov.my). Dicapai pada 24 Oktober 2010.
- 89. "Academic Qualification Equivalence" (http://www.studymalaysia.com/education/art_education.php?id=smhappendixC).

 StudyMalaysia.com. Dicapai pada 15 September 2010.
- 90. moveforward (8 Ogos 2009). "Health Care in Malaysia" (http://www.expatforum.com/articles/health/health-care-in-malaysia.html). Expatforum.com. Dicapai pada 17 September 2010.
- 91. Infant mortality rate (http://www.google.com/publicdata?ds=wb-wdi&met=sp_dyn_imrt_in&idim=country:MYS&dl=en&hl=en&q=infant+mortality+rate+in+malaysia), World Bank, World Development Indicators, 23 Oktober 2010. Dicapai pada 24 Oktober 2010.
- 92. "Geography of Wealth Iban People/Malaysia Profile" (http://www.nationalgeographic.com/geographyofwealth/iban_profile.html) (dalam bahasa Inggeris). National Geographic. 17 Oktober 2002. Dicapai pada 15 September 2010.
- 93. "KadazanDusun, Kadazan Dusun Sabahan | ABC Sabah Malaysia" (https://web.archive.org/web/20101023065134/http://www.abcsabah.com/sabahan-the-people-of-sabah/kadazandusun/). Abcsabah.com. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.abcsabah.com/sabahan-the-people-of-sabah/kadazandusun/) pada 23 Oktober 2010. Dicapai pada 15 September 2010.

- 94. "The People Of Sabah" (https://web.archive.org/web/2011051708 103. "The English Teacher" (https://web.archive.org/web/20110516014 4245/http://www.sabah.org.my/bi/know_sabah/people.asp). Sabah.org.my. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.sabah. org.my/bi/know_sabah/people.asp) pada 17 Mei 2011. Dicapai pada 15 September 2010.
- 95. "Environmental Justice Case Study: Displacement of Indigenous People in Sarawak, Malaysia" (http://www.umich.edu/~snre492/Jo 104. nes/malaysia.htm) (dalam bahasa Inggeris). Umich.edu. 27 September 1994. Dicapai pada 17 September 2010.
- 96. Chinese diaspora: Malaysia (http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacifi c/4308241.stm), BBC News, 3 Mac 2005. Dicapai pada 24 Oktober 2010.
- 97. "Non-resident Indian and Person of Indian Origin" (http://www.nrio I.com/indiandiaspora/indians-abroad.asp). NRIOL (dalam bahasa Inggeris). NRIOL. Dicapai pada 27 November 2008. "Most Indians migrated to Malaysia as plantation laborers under British
- 98. http://www.jstor.org/stable/30027570
- 99. Roots of Creole structures (http://books.google.com.ph/books?id= pPUeQLcGMOMC&pg=PT296&lpg=PT296&dq=Zamboangue% C3%B1o+Chavacano+Malaysia&source=bl&ots=Ml6SADsNqN& sig=B-dmHJMZSCVbCtyxxcZtL5IMT6Q&hl=en&ei=O7y9TNi1BY SKvQPc_ahN&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=2&ved= 107. "History of SRAM" (https://web.archive.org/web/2010103001313 OCBgQ6AEwAQ#v=onepage&q=Zamboangue%C3%B1o%20Ch avacano%20Malaysia&f=false) by Susanne Michaelis, page 279
- 100. "National Dikir Barat Competition To Be Expanded Next Year" (htt ps://archive.is/20090206171037/http://www.moi.gov.my/index.ph p?option=com_content&task=view&id=641&Itemid=109〈&Ian 108. History of Hockey World Cup - The Times of India (http://timesofin g=en). Ministry Of Information Malaysia. 2006. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.moi.gov.my/index.php?option=co m_content&task=view&id=641&Itemid=109%25C3%25A2%25C 5%2592%25C2%25A9&lang=en) pada 2009-02-06. Dicapai pada 06 November 2017. Unknown parameter | dead-url= ignored (bantuan); Check date values in: | accessdate= (bantuan)
- 101. "Festival of Malaysia ~ Hari Raya Puasa" (http://go2travelmalaysi a.com/tour_malaysia/hrya_puasa.htm). Go2travelmalaysia.com. 11 September 2010. Dicapai pada 15 September 2010.
- 102. "Festivals of Malaysia ~ Thaipusam Festival" (http://go2travelmal aysia.com/tour malaysia/thaipusam.htm). Go2travelmalaysia.com. Dicapai pada 15 September 2010.

- 935/http://www.melta.org.my/ET/2007/2007.pdf#page=9) (PDF). Malaysian English Language Teaching Association. 2 Mei 2008. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.melta.org.my/ET/2007/ 2007.pdf#page=9) (PDF) pada 16 Mei 2011. Dicapai pada 15 September 2010.
- "Sports and recreation" (https://web.archive.org/web/2009090209 4553/http://www.tourism.gov.my/corporate/images/Powerpoint/1 5%20-%20Sports%20and%20Recreation.pps). Tourism Malaysia. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.tourism.gov.my/corpor ate/images/Powerpoint/15%20-%20Sports%20and%20Recreatio n.pps) pada 2 September 2009. Dicapai pada 29 September
- 105. "salinan arkib" (https://web.archive.org/web/20101109051127/htt p://old.internationalbadminton.org/thomas.html). Diarkibkan daripada yang asal (http://old.internationalbadminton.org/thomas. html) pada 9 November 2010. Dicapai pada 26 Oktober 2010.
- 106. "MALAYSIA LAWN BOWLS FEDERATION" (https://web.archive.o rg/web/20110707070937/http://my.88db.com/Sports-Fitness/Club-Association/ad-77790/). My.88db.com. Diarkibkan daripada yang asal (http://my.88db.com/Sports-Fitness/Club-Association/ad-777 90/) pada 7 Julai 2011. Dicapai pada 1 Oktober 2010.
- 7/http://www.malaysiasquash.com/sram/index.htm). Malaysiasquash.com. Diarkibkan daripada yang asal (http://www. malaysiasquash.com/sram/index.htm) pada 30 Oktober 2010. Dicapai pada 1 Oktober 2010.
- dia.indiatimes.com/sports/events-tournaments/hockey-world-cup/ history/History-of-Hockey-World-Cup/articleshow/5624571.cms)
- 109. "GRAND PRIX RESULTS: MALAYSIAN GP, 1999" (http://www.gr andprix.com/gpe/rr645.html). grandprix.com. Dicapai pada 26 Oktober 2010.
- 110. Dudley, Rueben (20 September 2010). "19th Commonwealth Games: Doing Malaysia proud" (https://web.archive.org/web/2011 0511074654/http://www.mmail.com.my/content/49754-19th-comm onwealth-games-doing-malaysia-proud). Petaling Jaya, Selangor: The Malay Mail. Diarkibkan daripada yang asal (http://www.mmai I.com.my/content/49754-19th-commonwealth-games-doing-malay sia-proud) pada 11 Mei 2011. Dicapai pada 29 September 2010.

Tambahan

- 1911 Encyclopædia Britannica. Malay States.
- Zainal Abidin bin Abdul Wahid; Khoo Kay Kim; Muhd Yusof bin Ibrahim; Singh, D.S. Ranjit (1994). Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah Sejarah Tingkatan 2. Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Jeong Chun Hai. (2007). Principles of Public Administration: An Introduction. Kuala Lumpur: Karisma Publication. ISBN 978-983-195-253-5.
- Osborne, Milton (2000). Southeast Asia: An Introductory History. Allen & Unwin. ISBN

Pautan luar

- Pejabat Perdana Menteri Malaysia (http://www.pmo.gov.my/)
- Laman Rasmi Parlimen Malaysia (http://www.parlimen.gov.my/)
- Percutian di Malaysia (https://selangor2u.com/percutian/)

Wikimedia Commons mempunyai media berkaitan: Malaysia.

Wikimedia Commons mempunyai media berkaitan: Perjanjian yang berkaitan dengan Malaysia antara Inggeris, N. Borneo, Sarawak dan Singapura.

Rencana berkaitan Malavsia

L·B·s (https://ms.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:Topik Malaysia&action=edit)

Rencana Malaysia

Sejarah · Prasejarah · Melaka Portugis · Melaka Belanda · Tanah Melayu British (Negeri-negeri Selat · Negeri-negeri Melayu Bersekutu · Negeri-negeri Melayu Tidak Bersekutu) · Borneo British (Kerajaan Sarawak · Jajahan Mahkota Labuan · Borneo Utara) · Pendudukan Jepun di Tanah Melayu / Borneo Pentadbiran Tentera British (Tanah Melayu) / Borneo) · Malayan Union · Persekutuan Tanah Melayu (Kemerdekaan) · Darurat Tanah Melayu · Jajahan Mahkota Singapura (Pemerintahan sendiri) · Jajahan Mahkota Sarawak

<u>!</u>	(Pemerintahan sendiri) · Jajahan Mahkota Borneo Utara (Pemerintahan sendiri) · Perjanjian Malaysia · Pungutan suara Singapura 1962 · Suruhanjaya Cobbold (Perjanjian 18 perkara · Perjanjian 20 perkara) · Konfrontasi Indonesia-Malaysia · Perisytiharan (Hari Malaysia) · Hubungan PETIR-UMNO · Rusuhan kaum 1964 · Singapura dalam Malaysia · Peristiwa 13 Mei · Krisis Perlembagaan Malaysia 1988 · Krisis Kewangan Asia 1997			
Geografi	Bandar, pekan dan kampung · <u>Daerah</u> · <u>Bahagian</u> · <u>Malaysia Timur</u> · <u>Alam Sekitar</u> · <u>Fauna</u> · <u>Flora</u> · <u>Tapak Warisan Dunia</u> · Pulau · Tasik · Gunung · Taman negara · Semenanjung Malaysia (Pantai Timur) · Sungai · Negeri			
Politik	Kabinet · Perlembagaan · Pilihan Raya · Hubungan luar · Kerajaan · Hak asasi manusia · Kehakiman · Undang-undang · Penguatkuasaan undang-undang · Tentera · Monarki · Parlimen · Parti-parti politik · Perdana Menteri · Dewan Undangan Negeri · Ketua negara			
Ekonomi	Pertanian · Bank (Bank pusat) · Tenaga · Belanjawan negara · Ringgit (mata wang) · Negeri mengikut KDNK ·			
	Jenayah · Darurat · Demografi (Rakyat Malaysia) · Pendidikan (Universiti) · Kumpulan etnik · Kesihatan · Jurang pendapatan · Bahasa · Kemiskinan · Agama · Bekalan air dan sanitasi · Wanita			
Masyarakat	Budava	Seni bina · Wayang · Masakan · Cerita rakyat (Mitologi) · Kesusasteraan · Ketuanan Melayu · Media · Muzik ·		
	Simbol Haiwan · Lagu kebangsaan · Lambang · Bendera · Bunga · Ikrar			· <u>Bunga</u> · <u>Ikrar</u>
				s kasar <u>ri · Portal</u>
L·B·s (https://m	L·B·s (https://ms.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:Negeri_dan_Wilayah_Persekutuan_Malaysia&action=edit) Megeri dan Wilayah Persekutuan di Malaysia			
	Negeri Johor · Medah · Medah · Medah · Medaka · Medaka · Negeri Sembilan · Pahang · Perak · Perak · Perlis · 1 Pulau Pinang · Sabah · Sarawak · Sarawak · Sarawak · Terengganu			
Wilayah Persel	Kuala Lumpur • Labuan • Putrajaya			
L·B·s (https://m	s.wikipedia.org/w/	index.php?title=Templa	t:Sistem_beraja_di	_Malaysia&action=edit) Sistem beraja di Malaysia
Yang di	Yang di-Pertuan Agong Pertama · Ke-2 · Ke-3 · Ke-4 · Ke-5 · Ke-6 · Ke-7 · Ke-8 · Ke-9 · Ke-10 · Ke-11 · Ke-12 · Ke-12 · Ke-13 · Ke-14 · Ke-15 · Ke-16 · Ke-17 (<i>Terkini</i>) Raja (Perlis) · Sultan (Selangor · Terengganu · Kedah · Kelantan · Pahang · Johor			
Raja nege	ri-negeri Melayu	· Perak) · Yang di-P		
D	Persekutuan · Negeri Sembilan · Selangor · Perlis · Terengganu · Kedah · Kelantan · Pahang · Johor · Perak · Melaka · Pulau Pinang · Sabah · Sarawak · Wilayah Persekutuan Istana dan Pejabat Pentadbiran Diraja Pentadbiran Diraja Yang di-Pertua Negeri (Melaka · Pulau Pinang · Sabah · Sarawak · Kedah · Kelantan · Pahang · Johor · Perak · Melaka · Pulau Pinang · Sabah · Sarawak · Wilayah Persekutuan Istana Negara - Istana Melawati (Malaysia) · Istana Arau (Perlis) · Istana Anak Bukit (Kedah) · Istana Alam Shah (Selangor) · Istana Iskandariah (Perak) · Istana Besar Seri Menanti (Negeri Sembilan) · Istana Abu Bakar (Pahang) · Istana Bukit Serene (Johor) · Istana Syarqiyyah (Terengganu) · Istana Balai Besar -			
		Istana Telipot (Kelan		adyyyan (Totonggana) lotana batai beeta
		Majlis F	Raja-Raja · Penyim	pan Mohor Besar Raja-Raja
<u>L⋅B⋅s (https://m</u>	s.wikipedia.org/w/	index.php?title=Templa	t:Asia&action=edit)	Senarai negara dan wilayah tanggungan di benua Asia
Asia Tenggara		pina · Indonesia¹ · Laos · Malaysia · · Singapura · Timor Leste ·	Asia Barat	Arab Saudi · Armenia · Azerbaijan² · Bahrain · Cyprus · Emiriah Arab Bersatu · Georgia² · Iran · Iraq · Israel · Jordan · Kuwait · Lubnan · Mesir · Oman · Palestin · Qatar · Syria · Turki² · Yemen
Asia Tengah dar Utara	dan Afghanistan · Kazakhstan · Kyrgyzstan · Rusia² · Tajikistan · Turkmenistan · Uzbekistan Asia Timur China · Hong Kong³ · Korea Selatan · Korea Utara · Macau³ Jepun · Mongolia			
Asia Selatan	Maldives · Nepal · Pakistan · negeri dengan Sri Lanka pengiktirafan		tanggungan dan negeri dengan pengiktirafan	Wilayah tanggungan : Akrotiri dan Dhekelia, Wilayah Lautan Hindi British (United Kingdom) • Kepulauan Cocos (Keeling), Pulau Krismas (Australia) Negeri dengan pengiktirafan terhad : Abkhazia • Cyprus Utara • Nagorno-Karabakh • Ossetia Selatan • Republik China (Taiwan)
	¹ Se			apua Barat). ² Sebahagiannya di benua <u>Eropah.</u> Tan Khas di Republik Rakyat China.

		Keahlian a	antarabangsa		
·в·s (https://ms	s.wikipedia.org/w/index.ph	hp?title=Templat:ASEAN&action=edit)	Persatua	n Negara-negara Asia Tenggara	
		S	ejarah		
Politik	Piagam · Kawasan Perd	dagangan Bebas · Penubuhan · Pertubu	han · Sekretariat · Perja	anjian Persahabatan dan Kerjasama • Da	sar visa
Politik	Simbol Lagu tema	$\cdot \underline{Lambang} \cdot \underline{Bendera} \cdot \underline{Lagu}$			
Kaahlian	Brunei · Kemboja · Indor	nesia · <u>Laos</u> · <u>Malaysia</u> · <u>Myanmar</u> · <u>Fil</u>	ipina · <u>Singapura</u> · <u>Thai</u>	land · <u>Vietnam</u>	
Keahlian	Pemerhati dan Calon	Papua New Guinea · Ti	mor Timur		
	Sidang kemuncak	Sidang Kemuncak ASEAN · Sidang Ke	emuncak Asia Timur		
Peristiwa	l ain lain	ASEAN Campur Tiga · Unit Kewangan	Asia · Forum Serantau	ASEAN · Mesyuarat Asia–Eropah · Inisia	atif Chiang Mai
	Lain-lain	Perkongsian Ekonomi Komprehensif u	ntuk Asia Timur • Perko	ngsian Ekonomi Komprehensif Serantau	
Pertandingan		kan Asia Tenggara • Sukan Universiti ASEAN • Sukan Sekolah ASEAN • Sukan Para ASEAN • Kejohanan Bola Sepak ASEAN • temuan Raifal Tentera ASEAN • Anugerah dan Festival Filem Antarabangsa ASEAN			
	Persekutuan Bola Sepal	ık ASEAN · Kawasan Perdagangan Beb	as ASEAN · Kawasan F	Perdagangan Bebas ASEAN–China	
Berkaitan	Kawasan Perdagangan I	Bebas ASEAN–India · Waktu Umum A	SEAN · Rangkaian Band	dar Pintar ASEAN ·	
	Perjanjian ASEAN Meng	genai Pencemaran Jerebu Rentas Sem	oadan · Ekonomi · Go A	SEAN	
·в·s (https://ms	.wikipedia.org/w/index.ph	hp?title=Templat:APEC&action=edit)		APEC	
		Kerjasama Ek	onomi Asia-Pasifik		
	Amerika Syarikat • A	Australia · Brunei Darussalam · Chile · F	Republik Rakyat China •	Hong Kong · Indonesia · Jepun · Kanada	a ·
Ahi	Korea Selatan • Mala • Vietnam	aysia · Mexico · New Zealand · Papua I	New Guinea · Peru · Fili	pina · Russia · Singapura · Taiwan · Thai	land
APEC Australia 1989 · APEC Singapura 1990 · APEC Korea Selatan 1991 · APEC Thailand 1992 · APEC Amerika Syarikat 1993 · APEC Indonesia 1994 · APEC Jepun 1995 · APEC Philippines 1996 · APEC Kanada 1997 · APEC Malaysia 1998 · APEC New Zealand 1999 · APEC Brunei 2000 · APEC China 2001 · APEC Mexico 2002 · APEC Thailand 2003 · APEC Chile 2004 · APEC Korea Selatan 2005 · APEC Vietnam 2006 · APEC Australia 2007 · APEC Peru 2008 · APEC Singapura 2009 · APEC Jepun 2010 · APEC Amerika Syarikat 2011 · APEC Russia 2012 · APEC Indonesia 2013 · APEC China 2014 · APEC Philippines 2015 · APEC Peru 2016 · APEC Vietnam 2017 · APEC Papua New Guinea 2018 · APEC Chile 2019 · APEC Malaysia 2020 · APEC New Zealand 2021					
		_	egori:APEC		
(labba a . 1 las a				16	
• <u>B</u> • <u>S (nttps://ms</u>	s.wikipedia.org/w/index.pr	hp?title=Templat:G15&action=edit)		Kumpulan 15 (G15)	
Algeria Argentina Brazil	Chile Mesir India	☐ Indonesia ☐ Iran ☐ Jamaica	Kenya Malaysia Mexico	Peru	Sri Lanka Venezuela Zimbabwe
·в·s (https://ms	.wikipedia.org/w/index.pl	hp?title=Templat:Komanwel&action=ed	<u>Angg</u>	jota Negara-negara Komanwel	
Afrika Selatan · Antigua dan Barbuda · Australia · Bahamas · Bangladesh · Barbados · Belize · Botswana · Brunei · Cameroon · Cyprus · Dominika · Eswatini · Fiji · Ghana · Grenada · Guyana · India · Jamaika · Kanada · Kenya · Kepulauan Solomon · Kiribati · Lesotho · Malawi · Malaysia · Malta · Mauritius · Mozambique · Namibia · Nauru · New Zealand · Nigeria · Pakistan · Papua New Guinea · Rwanda · St. Kitts dan Nevis · St. Lucia · St. Vincent dan Grenadines · Samoa · Seychelles · Sierra Leone · Singapura · Sri Lanka · Tanzania · Tonga · Trinidad dan Tobago · Tuvalu · Uganda · United Kingdom · Vanuatu · Zambia					
	Australia	Kepulauan Ashmore dan Cartier · Ke) · Kepulauan Laut Karang · Ilau Norfolk · Wilayah Antartik Australia	
Wilaya	h New Zealand	Kepulauan Cook · Niue · Tokelau · W			
tanggunga anggot	n	Akrotiri dan Dhekelia · Anguilla · Bermuda · Georgia Selatan dan Kepulauan Sandwich Selatan · Gibraltar · Guernsey · Jersey · Kepulauan Cayman · Kepulauan Falkland · Kepulauan Pitcairn · Kepulauan Turks dan Caicos ·			
			· <u>Pulau Man</u> · St. Hele		ilayan Antanik Bilis
·в·s (https://ms	s.wikipedia.org/w/index.pl			jota Negara-negara Komanwel	пауап Апіанік Впіі
• <u>B</u> • <u>s (https://ms</u> Negara berdaula (anggota	Afrika Selatan · Anti Dominika · Eswatini Malaysia · Malta · M St. Kitts dan Nevis ·	Wilayah Lautan Hindi British hp?title=Templat.Komanwel&action=ed igua dan Barbuda · Australia · Bahamas i · Fiji · Ghana · Grenada · Guyana · Inc //auritius · Mozambique · Namibia · Nau · St. Lucia · St. Vincent dan Grenadine	Angg s · Bangladesh · Barbad iia · Jamaika · Kanada · ru · New Zealand · Nige s · Samoa · Seychelles		oon · Cyprus · Lesotho · Malawi · anda ·
Negara berdaula	Afrika Selatan · Anti Dominika · Eswatini Malaysia · Malta · M St. Kitts dan Nevis ·	Wilayah Lautan Hindi British hp?title=Templat:Komanwel&action=ed igua dan Barbuda · Australia · Bahamas i · Fiji · Ghana · Grenada · Guyana · Inc Mauritius · Mozambique · Namibia · Nau · St. Lucia · St. Vincent dan Grenadine p · Tuvalu · Uganda · United Kingdom · Kepulauan Ashmore dan Cartier · Ke	Angg s · Bangladesh · Barbad iia · Jamaika · Kanada · ru · New Zealand · Nige s · Samoa · Seychelles Vanuatu · Zambia pulauan Cocos (Keeling	Jota Negara-negara Komanwel Jos · Belize · Botswana · Brunei · Camero Kenya · Kepulauan Solomon · Kiribati · Joria · Pakistan · Papua New Guinea · Rwa · Sierra Leone · Singapura · Sri Lanka · Joria · Kepulauan Laut Karang ·	oon · Cyprus · Lesotho · Malawi · anda ·
Negara berdauli (anggota	Afrika Selatan · Anti Dominika · Eswatini Malaysia · Malta · M St. Kitts dan Nevis · Trinidad dan Tobago Australia	Wilayah Lautan Hindi British hp?title=Templat:Komanwel&action=ed igua dan Barbuda · Australia · Bahamas · Fiji · Ghana · Grenada · Guyana · Inc //auritius · Mozambique · Namibia · Nau · St. Lucia · St. Vincent dan Grenadines · Tuvalu · Uganda · United Kingdom · Kepulauan Ashmore dan Cartier · Ke Pulau Heard dan Kepulauan McDona	i) Angg s · Bangladesh · Barbad iia · Jamaika · Kanada · ru · New Zealand · Nige s · Samoa · Seychelles Vanuatu · Zambia pulauan Cocos (Keeling ild · Pulau Krismas · Pu	Jota Negara-negara Komanwel Jos · Belize · Botswana · Brunei · Camera Kenya · Kepulauan Solomon · Kiribati · Jos · Pakistan · Papua New Guinea · Rwa · Sierra Leone · Singapura · Sri Lanka · Jos · Kepulauan Laut Karang · Jos · Jos	oon · Cyprus · Lesotho · Malawi · anda ·
Negara berdaula	Afrika Selatan · Anti Dominika · Eswatini Malaysia · Malta · M St. Kitts dan Nevis · Trinidad dan Tobago Australia New Zealand	Wilayah Lautan Hindi British hp?title=Templat:Komanwel&action=ed igua dan Barbuda · Australia · Bahamas i · Fiji · Ghana · Grenada · Guyana · Inc Mauritius · Mozambique · Namibia · Nau · St. Lucia · St. Vincent dan Grenadines o · Tuvalu · Uganda · United Kingdom · Kepulauan Ashmore dan Cartier · Ke Pulau Heard dan Kepulauan McDona Kepulauan Cook · Niue · Tokelau · W	it) Angg s · Bangladesh · Barbad iia · Jamaika · Kanada · ru · New Zealand · Nige s · Samoa · Seychelles Vanuatu · Zambia pulauan Cocos (Keeling ild · Pulau Krismas · Pu filayah Tanggungan Ros	Jota Negara-negara Komanwel Jos · Belize · Botswana · Brunei · Camera Kenya · Kepulauan Solomon · Kiribati · Jos · Pakistan · Papua New Guinea · Rwa · Sierra Leone · Singapura · Sri Lanka · Jos · Kepulauan Laut Karang · Jos · Jos	oon • Cyprus • Lesotho • Malawi • anda • Tanzania • Tonga •

Afghanistan • Algeria • Bahamas • Bahrain • Barbados • Belarus • Belize • Benin • Bhutan • Bolivia • Botswana • Brunei •

Burkina Faso • Burundi • Cameroon • Cape Verde • Republik Afrika Tengah • Chad • Chile • Colombia • Comoros • Côte d'Ivoire •

Cuba • Republik Demokratik Congo • Republik Congo • Djibouti • Dominica • Ecuador • Mesir • Equatorial Guinea • Eritrea •

Ethiopia • Gabon • Gambia • Ghana • Grenada • Guatemala • Guinea • Guinea • Bissau • Guyana • Honduras • India • Iran •

Jamaika • Jordan • Kenya • Kuwait • Laos • Lubnan • Lesotho • Liberia • Libya • Madagascar • Malawi • Malaysia • Maldives •

Mali • Mauritania • Mauritius • Mongolia • Maghribi • Mozambique • Myanmar • Namibia • Nepal • Nicaragua • Oman • Pakistan •

Negara Palestin • Panama • Papua New Guinea • Peru • Filipina • Qatar • Rwanda • Saint Lucia •

Saint Vincent dan the Grenadines • São Tomé dan Príncipe • Arab Saudi • Senegal • Seychelles • Sierra Leone • Singapura •

Somalia • Afrika Selatan • Sri Lanka • Sudan • Suriname • Syria • Tanzania • Thailand • Timor Leste • Togo • Trinidad dan Tobago •

Negara-negara pemerhati:

Zimbabwe

Antigua dan Barbuda • Armenia • Azerbaijan • Brazil • Republik Rakyat China • Costa Rica • Croatia • Cyprus • Dominica •

El Salvador • Kazakhstan • Kyrgyzstan • Mexico • Montenegro • Serbia • Ukraine • Uruguay

Tunisia • Turkmenistan • Uganda • Amiriah Arab Bersatu • Uzbekistan • Vanuatu • Venezuela • Vietnam • Yaman • Zambia •

Organisasi pemerhati:

Kesatuan Afrika • Liga Arab • Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu

 $\underline{\iota} \cdot \underline{\mathsf{B}} \cdot \underline{\mathsf{s}} \text{ (https://ms.wikipedia.org/w/index.php?title=Templat:OIC\&action=edit)}$

Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC)

Afghanistan • Albania • Algeria • Arab Saudi • Azerbaijan • Bahrain • Bangladesh • Benin • Brunei • Burkina Faso • Cameroon • Chad • Comoros • Côte d'Ivoire • Djibouti • Emiriah Arab Bersatu • Gabon • Gambia • Guinea • Guinea • Guinea • Guinea • Indonesia • Iran • Kazakhstan • Kuwait • Kyrgyzstan • Lubnan • Libya • Malaysia • Maldives • Mali • Mauritania • Maghribi • Mesir • Mozambique • Niger • Nigeria • Oman • Pakistan • Palestin • Qatar • Senegal • Sierra Leone • Somalia • Sudan • Suriname • Syria • Tajikistan • Togo • Tunisia • Turki • Turkmenistan • Uganda • Uzbekistan • Yaman

Bahasa pertuturan dan penggunaan tinta rasmi dan bukan rasmi

Brunei

Malaysia

Malaysia

Megara dan wilayah penutur bahasa Melayu

Negara dan wilayah penutur bahasa Melayu

Negara dan wilayah penutur bahasa Melayu

Indonesia

Filipina

Thailand

Kepulauan Cocos (Keeling)

	Kawalan kewibawaan
Umum	ISNI (1 (https://isni.org/isni/0000000121775970)) · VIAF (1 (https://viaf.org/viaf/128419926)) · WorldCat (melalui VIAF) (https://www.worldcat.org/identities/containsVIAFID/128419926)
Perpustakaan negara	Norway (https://authority.bibsys.no/authority/rest/authorities/html/99056428) · Sepanyol (http://catalogo.bne.es/uhtbin/authoritybrowse.cgi?action=display&authority_id=XX452375) · Perancis (https://catalogue.bnf.fr/ark:/12148/cb11945050f) (data) (https://data.bnf.fr/ark:/12148/cb11945050f) · Catalonia (https://cantic.bnc.cat/registre/981058616198106706) · Ukraine (http://esu.com.ua/search_articles.php?id=61047) · Jerman (https://d-nb.info/gnd/4037203-0) · Israel (http://uli.nli.org.il/F/?func=find-b&local_base=NLX10&find_code=UID&request=987007264941505171) (2 (http://uli.nli.org.il/F/?func=find-b&local_base=NLX10&find_code=UID&request=987007554955605171)) · Amerika Syarikat (https://id.loc.gov/authorities/names/n79022246) (2 (https://id.loc.gov/authorities/subjects/sh85080109)) · Jepun (https://id.ndl.go.jp/auth/ndlna/00567491) · Republik Czech (https://aleph.nkp.cz/F/?func=find-c&local_base=aut&ccl_term=ica=ge129933&CON_LNG=ENG) · Australia (https://lila.gov.au/anbd.aut-an35323768) · Korea (https://librarian.nl.go.kr/Ll/contents/L20101000000.do?id=KAB202014144) · Sweden (https://libris.kb.se/auth/153273)
Pangkalan data saintifik	CiNii (Jepun) (https://ci.nii.ac.jp/author/DA03173300?l=en)
Lain-lain	Aplikasi Berfaset Terminologi Subjek (http://id.worldcat.org/fast/1204590/) • Kamus Sejarah Switzerland (https://hls-dhs-dss.ch/fr/articles/003420) • MusicBrainz (kawasan) (https://musicbrainz.org/area/305d19c7-c040-349c-8d5f-6ac75d2d2a09) • Arkib Negara (A.S.) (https://catalog.archives.gov/id/10035733) • SUDOC (Perancis) (1 (https://www.idref.fr/027400212)) • İslâm Ansiklopedisi (https://islamansiklopedisi.org.tr/malezya) • Trove (Australia) (1 (https://trove.nla.gov.au/people/911758))

Diambil daripada "https://ms.wikipedia.org/w/index.php?title=Malaysia&oldid=6127127"

•